

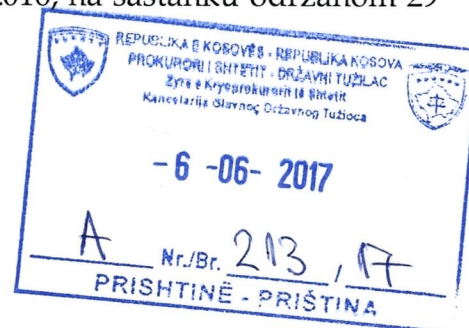
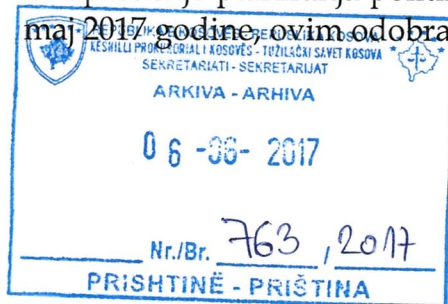
Republika e Kosovës
Republika Kosova / Republic of Kosovo

Këshilli Prokurorial i Kosovës
Tužilaški Savet Kosova
Kosovo Prosecutorial Council

Prokurori i Shtetit
Državni Tužilac
State Prosecutor

Tužilački savet Kosova, u skladu sa članom 4. st. 1.9 i 1.16 Zakona br. 03/L-224 o Tužilačkom savetu Kosova, Službeni glasnik Republike Kosova br. 83, od 29. oktobra 2010 godine, i člana 2. Zakona br. 05/L-035 o izmenama i dopunama Zakona br. 03/L-224 o Tužilačkom savetu Kosova, Službeni glasnik Republike Kosova br. 17, od 30. juna 2015; i Strateški plan Tužilačkog saveta Kosova, Strateški cilj 1.4, Unapređenje planiranja politike, usvojen 14. oktobra 2016, na sastanku održanom 29. maja 2017. godine, ovim odobrava:

STANDARDNE OPERATIVNE PROCEDURE ZA UNAPREĐENJE EFIKASNOSTI U REŠAVANJU PREDMETA NASILJA U PORODICI

Član 1

Svrha

1. Ovaj plan ima za cilj unapređenje efikasnosti u rešavanju slučajeva nasilja u porodici i u procesuiranju takvih slučajeva. Takvo unapređenje treba da se postigne dodeljivanjem posebnih tužilaca dodeljen za slučajeve porodičnog nasilja.
2. Svako osnovno tužilaštvo treba da odredi tužioce koji će se specijalizovati za slučajeve nasilja u porodici, u skladu sa zahtevima Nacionalne strategije Republike Kosova za zaštitu od nasilja u porodici i Akcionog plana 2016-2020. Takva specijalizacija podrazumeva izgradnju kapaciteta za ispunjenje strateških ciljeva koji se odnose na Koordinatora za nasilje u porodici, kao što je predviđeno u Sektoru 3 iz Akcionog plana Strategije.
3. Specijalizacija će omogućiti sveobuhvatniji i koordiniraniji pristup da se povećaju šanse za uspešno krivično gonjenje, a takođe omogućava pružanje pomoći žrtvama i obezbeđuje se odgovornost počinitelaca.

4. Tužioci dodeljene za nasilje u porodici će se baviti svim slučajevima nasilja u porodici, a obezbediće se i njihova raspoloživost po prioritetu, i treba da posluži da se ujedine partneri i prakse u zakonu i u procesuiranju slučajeva nasilja u porodici.

Član 2

Proces odabira u Tužilaštvu

1. Preporuke za ovaj proces odabira uključuju dodeljivanje najmanje dva tužioca za nasilje u porodici, od kojih jedan mora da stalno a drugi delimično kao tužilac goni takve slučajeve.
2. Svaki glavni tužilac će odrediti najmanje jednog tužioca iz opšteg odeljenja da služi kao tužilac za predmete nasilja u porodici sa punim radnim vremenom, koji će istovremeno delovati kao koordinator za slučajeve nasilja u porodici za to područje.
3. Glavni tužilac imenuje drugog tužioca kao zamenu sa delimičnim/polovičnim radnim vremenom angažovanja u slučajevima nasilja u porodici. U zavisnosti od broja slučajeva nasilja u porodici, zamenik tužioca može biti dodeljen iz redova tužioca za ozbiljne zločine. Odluka o dodeli tužilaca iz različitih odeljenja ostaje pri glavnom tužiocu u takvoj kancelariji, u zavisnosti od toga da li ima više specifičnih slučajeva nasilja u porodici gonjenih od strane Opšteg odeljenja ili od strane Odeljenja za teška krivična dela. To se radi iz razloga jer ne bi bilo razumno za tužioca iz odeljenja za teška krivična dela, da bude zamenik tužioca, ako treba da se bavi predmetima koji su obično uzimaju u razmatranje od strane Opšteg odeljenja tužilaštva.
4. Za krivična dela prirode nasilja u porodici koje uključuje Odeljenje za maloletnike (kada su počinioci ili žrtve maloletna lica), takva krivična dela treba da se dodele tužiocima iz tog odeljenja.
5. Nakon pregleda i analize relevantnih statističkih podataka, tužilaštva mogu naći najefikasniji način za dodeljivanje predmeta tužiocima dodeljene za nasilje u porodici, u skladu sa potrebama kancelarije i težine slučajeva nasilja u porodici u okviru krivičnog gonjenja. Tužiocu zameniku se može dodeliti odgovarajući broj slučajeva nasilja u porodici, u zavisnosti od ukupnog broja predmeta u takvom regionu, i istovremeno, istim tužiocima se mogu dodeliti i drugi slučajevi drugačije prirode, ako statistička analiza ne opravdava da se dva tužioca tokom elog radnog vremena bave samo time.
6. Podobnost kandidata za takav položaj je najbitija kada je u pitanju imenovanje tužioca za predmete porodičnog nasilja. Kvalifikovani kandidat mora biti u stanju da sarađuje sa svim članovima zajednice, da je dobro organizovan, energičan, samo-motivisan, i da bude spreman za proaktivan pristup u pitanjima nasilja u porodici, uključujući i koordinaciju napora zainteresovanih strana, podizanje svesti za zajednicu i pohađanje potrebnih radionica kao vid obuke.
7. U slučaju da nema kandidata za tu poziciju, Glavni tužilac relevantnog tužilaštva bira jednog od tužioca iz opšteg odeljenja koji su demonstrirali najpogodnije veštine za taj zadatak.

8. Prilikom izbora kandidata od strane Glavnih tužioca, nominacije se proslede Tužilačkom savetu Kosova, koji donosi odluku da potvrdi nominovanog tužioca za nasilje u porodici i zamenika tužioca.

Član 3

Bitni faktori koje treba uzeti u razmatranje

1. Prilikom imenovanja tužilaca, moraju se uzeti u obzir sledeći faktori:
 - 1.1. Manje opterećenje slučajevima može biti potrebno za ove specifične slučajeve kojima treba dati odgovarajući prioritet.
 - 1.2. Prilikom određivanja prioriteta za slučajeve nasilja u porodici će zahtevati veću dostupnost, kako bi se osigurao ekspeditivan raspored predmeta, koordinacija aktera, izveštavanje, prisustvo i pružanje obuke, upravljanje i održavanje sastanaka zainteresovanih strana, i vođenje statistike.
 - 1.3. Tretman slučajeva nasilja u porodici zahteva ispitivanje svih svedoka i koordinaciju različitih agencija, i samim tim, zahteva više napora i više vremena, i potencijalno više dana na dežurstvu, u zavisnosti od broja predmeta u određenom regionu.

Član 4

Dodela i upravljanje predmetima

1. Odgovornost tužilaca zaduženih za slučajeve nasilja u porodici prevazilazi upravljanje predmetima, jer će oni biti koordinatori za sve slučajeve i pitanja koja se odnose na nasilje u porodici, kao i akcije u skladu sa preporukama Nacionalne strategije.
2. Slučajevi koji uključuju elemente nasilja u porodici upisuju se u poseban registar, i dodeljuju se specijalizovanim tužiocima za takve slučajeve. Po prijemu spisa predmeta, ti tužioci treba da blisko sarađuju sa advokatima žrtava dodeljenih za te predmete za koordinaciju zajedničkih napora.
3. Tužilac će tretirati uz jednak prioritet za sve slučajeve koji uključuju kršenje zaštitnih naloga i predmeta koji se odnose na definiciju „porodičnog odnosa” prema Krivičnom zakoniku Kosova, koji takođe može da obuhvata elemente nasilja u porodici.
4. Policija Kosova obično kvalifikuje kao nasilje u porodici razna krivična dela počinjena pod definicijom nasilja u porodici, u skladu sa Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici. Ova krivična dela mogu biti različite prirode, a ne nužno u skladu sa dinamikom nasilja u porodici kao što je opisano u naučnim radovima i pravnoj praksi¹. Iako se ovi slučajevi mogu procesuirati od strane tužioci dodeljene za nasilje u porodici, međutim, kada je opterećenje za takve tužioce preveliko, ti tužioci mogu predložiti Glavnom tužiocu da ti predmeti koji ne

¹ Za više informacija o takvoj prirodi, molimo vas pogledajte Priručnik o nasilju u porodici, koji je objavljen od strane Foruma žena sudija i tužilaca na Kosovu, mart 2016.

sadrže elemente nasilja u porodici budu dodeljeni drugim tužiocima u toj kancelariji.

5. Tužioci dodeljene za nasilje u porodici takođe moraju biti spremni, po instrukcijama glavnog tužioca relevantne kancelarije, da preuzmu i druge predmete od drugih tužilaca kako bi se osiguralo da su tipični slučajevi nasilja u porodici preuzeti od strane tužilaca zaduženih za takve prekršaje.
6. Nakon kvalifikacije predmeta kao slučajeva nasilja u porodici, oni će biti tretirani kao prioritarno pitanje.
7. U svim slučajevima u kojima se javlja nasilje van redovnog radnog vremena, dežurni tužilac će na poziv odmah obavestiti tužioca za nasilje u porodici za to područje. Po prijemu informacije, oni će se konsultovati i dogovoriti sa dežurnim tužiocem o specifičnosti slučaja, i po potrebi, kontaktirati sa policijskom jedinicom za nasiljem u porodici na Kosovu, i obezbediti uputstva za dalji postupak. U drugim slučajevima nasilja u porodici koji se javljaju u toku radnog vremena, slučajevi će biti dodeljeni tužiocima dodeljene za nasilje u porodici po određenom postupku Tužilaštva.
8. Tužilac će pomoći policiji u njihovim naporima, pružajući podršku i preuzimanjem vodeće uloge po potrebi, jer je policija više odgovarajuća da utvrdi šta je sve potrebno za uspešno krivično gonjenje.
9. Kada se slučajevi nasilja u porodici tretiraju od strane specijalizovanih tužilaca, postoji mogućnost strožije kazne za ponovljene prestupnike i prekršiocyte zaštitnih naloga i drugih otežavajućih okolnosti, ali i za traženje zaštitne mere zabrane pristupa lokacijama ili osobama, ili lišenja slobode, ako je to potrebno.
10. Tužilac će biti odgovoran za ispitivanje svih svedoka; Procena rizika za žrtve; slediti iste politike u slučajevima kršenja zaštitnih naloga, protiv ponovljenih počinitelaca, kao i sve druge politike kako se primenjuju od strane vrhovnog državnog tužioca. U saradnji sa advokatima žrtve, tužilac treba da obezbedi dostavljanje izjave o šteti u svim slučajevima nasilja u porodici, da se osigura da je žrtva stranka u postupku, i da se obezbedi nadoknada štete kada je to potrebno.
11. Tužilac vodi evidenciju o prestupnicima i žrtvama, uključujući i registrovane beleške o nasilju ili drugim postupcima, krivičnim i civilnim, i osigurati da zainteresovane strane i žrtve budu informisane o postupku i konačnom ishodu slučaja.
12. Tužioci će uložiti napore da se brzo nastavi sa slučajevima nasilja u porodici, kako bi se izbeglo bilo kakvo dalje nasilje ili rizik po žrtve. Preporučuje se da tužioci postupaju u skladu sa sličnim vremenskim rokovima koji će se primenjivati za podnošenje prijava za određivanje pritvora.

Član 5

Kvalifikacija krivičnih dela

1. Krivični zakonik ne sadrži nikakvo konkretno krivično delo za definisanje nasilja u porodici, a samim tim, takva odluka je napravljena u skladu sa odredbom u Zakonu o zaštiti od nasilja u porodici. Postoji veliki broj srodnih krivičnih dela u

zakoniku koja mogu da formiraju deo definicije nasilja u porodici. Takva dela se mogu naći u sledećim članovima Krivičnog zakonika:

- 1.1. Član 169, ropstvo, ropski uslovi i prinudni rad
 - 1.2. Član 179, teško ubistvo,
 - 1.3. Član 183, izazivanje samoubistva i pomaganje u samoubistvu
 - 1.4. Član 186, uznemiravanje
 - 1.5. Član 187, napad
 - 1.6. Član 188, lake telesne povrede
 - 1.7. Član 189, nanesene teške telesne povrede
 - 1.8. Član 195, prinuda
 - 1.9. Član 196, nezakonito lišavanje slobode
 - 1.10. Član 230, silovanje
 - 1.11. Član 232, seksualni napad
 - 1.12. Član 233, degradacija polnog integriteta,
 - 1.13. Član 234, seksualna zloupotreba lica sa mentalnim ili emocionalnim poremećajima ili smetnjama u razvoju
 - 1.14. Član 235, seksualna zloupotreba lica mlađih od šesnaest (16) godina
 - 1.15. Član 239, seksualna zloupotreba zloupotrebom položaja, ovlašćenja ili profesije
 - 1.16. Član 241, omogućavanje ili pomaganje prostitucije
 - 1.17. Član 243, seksualni odnosi u porodici
 - 1.18. Član 281, kazna za ozbiljne slučajeve krivičnih dela
 - 1.19. Član 25, iz Zakona o zaštiti od nasilja u porodici, „Kršenje zaštitnih naloga“, u vezi sa članom 401 Krivičnog zakonika, „Nepoštovanje suda“.
2. Za dodeljivanje predmeta tužiocima dodeljene za nasilja u porodici, mora da postoji rasprava da li ovi slučajevi sadrže elemente nasilja u porodici.
 3. Krivična dela prirode nasilja u porodici koja spadaju u krivična dela u razmatranje od strane odeljenja za maloletnike (kada su počinioci ili žrtve maloletna lica) će se dalje tretirati od strane tužioca takvih odeljenja.

Član 6

Koordinacija i saradnja

1. Tužilac dodeljen za nasilje u porodici sa punim radnim vremenom će takođe biti koordinator za takve slučajeve u njegovom/njenom regionu.
2. Tužilac će održavati stalnu koordinaciju i kontakt sa advokatima žrtava, policijom, uslovnim i socijalnim službama za sve slučajeve u postupku, kako bi se osiguralo da sve stranke imaju sve relevantne podatke.

3. Tužioci dodeljene za nasilje u porodici širom Kosova će se sastajati kako bi razgovarali o najboljim praksama i koordinirali napore u pružanju obuke, podizanju svesti zajednice i sastanaka zainteresovanih strana kako bi se osigurao konzistentan pristup širom zemlje u procesuiranju slučajeva nasilja u porodici.
4. Tužioci imaju redovne sastanke u svojim regionima (poželjno je kvartalno) da okupe sve zainteresovane strane (Policija Kosova, uključujući i policajce za nasilje u porodici, advokate žrtava, probacione službenike, sudove, itd) kako bi razgovarali o koordinisanom pristupu i najboljoj praksi rada, uz napor da se održe otvoreni kanali komunikacije i izgradnja jakih veza sa partnerima. Tužioci će se uključiti u koordinaciji sa pravosuđem, kako bi se osigurao prioritet takvih slučajeva u sudovima.
5. Tužioci moraju imati viziju u rešavanju slučajeva nasilja u porodici i da stalno traže napredne i efikasne metode krivičnog gonjenja, primenom nove strategije kad god je to moguće i neophodno.

Član 7

Obuka i profilisanje tužioca

1. Tužioci dodeljene za nasilje u porodici su u obavezi da budu dobro upoznati sa zakonima koji se odnose na nasilje u porodici, uključujući i Zakon o zaštiti od nasilja u porodici, Krivični zakonik Kosova, kao i Zakonik o krivičnom postupku Kosova. Oni takođe moraju biti dobro upućeni u oblike i elemente nasilja u porodici, kao i načina na koji oni mogu da utiču na žrtve, počinioce i sudski postupak.
2. Tužioci moraju biti dobro informisani o postupcima i ulogama svih aktera, kako bi se osigurala pravilna koordinacija i razmena informacija. Zainteresovane strane mogu da obuhvataju, ali bez ograničenja na, advokate žrtve, Policiju Kosova, socijalnu i uslovnu službu.
3. Tužioci će prisustvovati specijalizovanim obukama o proceni rizika za žrtve, tehnikama ispitivanja svedoka, uključujući i žrtve i njihovu decu i vrstama važnih informacija koje moraju steći tokom ispitivanja.
4. Proces sertifikacije će se primenjivati od strane domaćih i međunarodnih stručnjaka kako bi se osiguralo da je svaka obuka završena i ažurirana po potrebi, i da se obezbedi agresivniji pristup u ovim slučajevima. Tužioci dodeljene za nasilje u porodici treba da obezbede stalnu potragu za novim praksama i zakonodavstvom u ovoj oblasti.
5. Zajedničke radionice za obuku se preporučuju, kako bi svi akteri bili u stanju da razmenjuju strategije i tehnike koje primenjuje svaka zainteresovana strana.
6. Tužioci iz Odeljenja za maloletnike će takođe biti dobro upoznati sa dinamikom nasilja u porodici, u slučajevima u kojima su uključeni maloletnici, i treba da pohađaju specijalizovanu obuku o procesuiranju slučajeva nasilja u porodici, slično tužiocima dodeljene za nasilje u porodici.

Član 8

Prikupljanje podataka i izveštavanje

1. Tužioci dodeljene za nasilje u porodici će biti odgovorni za vođenje statističkih podataka, tako da obuhvate sve trendove i posledice nasilja u porodici. Ovo će uključivati broj zaštitnih naloga koji se primenjuju, broj zaštitnih naloga, razlozi za odbijanje, broj pokrenutih krivičnih predmeta sa elementima nasilja u porodici, ishodi slučajeva, kaznene politike i stopa ponavljanja tih dela.
2. Posebna pažnja će biti posvećena efikasnosti zaštitnih naloga, koji uključuju prikupljanje podataka o broju prekršenih naloga i sankcija protiv takvih kršenja od strane sudije.
3. Stopa učinkovitosti u slučajevima nasilja u porodici se može meriti rezultatima slučajeva na sudu, a ne samo podnošenjem optužnice. Tužioci će obezbediti prikupljanje podataka o trajanju postupka pred gonjenjem i daljim sudskim postupcima, kako na prvom stepenu tako i konačnih odluka.
4. Ovi podaci se dostavljaju na kvartalnoj osnovi glavnim tužiocima, a svake dve godine za TSK, za dalju statističku analizu i preporuke.
5. Statistički i analitički rezultati treba da se koriste za određivanje potrebe za promenama, kako prilikom dodeljivanja predmeta već i u drugim stvarima, sa konačnim ciljem unapređenja efikasnosti izvršenja.

Priština, dana 29 maj 2017

Blerim Isufaj

Predsedavajući

Tužilački savet Kosova

Aleksandër Lumezi

Glavni državni tužilac

